2009. évi CXXV. törvény

a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról[1]

Az Országgyűlés figyelembe véve, hogy a hallássérült, valamint a siketvak emberek a társadalom egyenrangú és egyenjogú tagjai, elismerve a jelnyelv kulturális, közösségformáló erejét, a hallássérült és siketvak személyek nyelvi jogainak rögzítése és a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférésük biztosítása érdekében, a Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény rendelkezéseivel összhangban a következő törvényt alkotja:

Általános rendelkezések

1. § E törvény célja a magyar jelnyelv nyelvi státuszának elismerése, továbbá annak biztosítása, hogy a hallássérült és siketvak személyek a magyar jelnyelvet, illetve a speciális kommunikációs rendszereket használhassák és az állam által finanszírozott jelnyelvi tolmácsszolgáltatást igénybe vehessék.

2. § E törvény alkalmazásában

a) hallássérült személy: olyan siket vagy nagyothalló személy, aki kommunikációja során a magyar jelnyelvet vagy valamely speciális kommunikációs rendszert használja,

b) siketvak személy: olyan egyidejűleg hallás- és látássérült személy, aki kommunikációja során speciális kommunikációs rendszert használ,

c) magyar jelnyelv: a hallássérült személyek által használt, vizuális nyelvi jelekből álló, saját nyelvtani rendszerrel és szabályokkal rendelkező, Magyarországon kialakult önálló, természetes nyelv,

d) speciális kommunikációs rendszer: a hallássérült, illetve siketvak személyek által használt, e törvény mellékletében felsorolt kommunikációs eszköz,

e) közszolgáltatási tevékenység: a hatósági, kormányzati és minden egyéb közigazgatási, valamint igazságszolgáltatási tevékenység, továbbá az Országgyűlés, az Országgyűlésnek beszámolással tartozó szervek, az Alkotmánybíróság, az országgyűlési biztosok, az ügyészség, a honvédelmi és rendvédelmi szervek által hatáskörük gyakorlása során kifejtett tevékenység, valamint a társadalombiztosítás által finanszírozott egészségügyi szolgáltatás,

f) bilingvális oktatási módszer: olyan oktatási módszer, amely a beszélt magyar nyelv mellett a magyar jelnyelvet is alkalmazza az oktatás során,

g) auditív-verbális oktatási módszer: a hallássérült személyek meglévő hallásképességének kihasználását előtérbe helyező olyan oktatási módszer, amely a magyar nyelvet alkalmazza az oktatás során.

3. § (1) A Magyar Köztársaság a magyar jelnyelvet önálló, természetes nyelvnek ismeri el.

(2) A magyar jelnyelvet használó személyek közösségét mint nyelvi kisebbséget megilleti a magyar jelnyelv használatának, fejlesztésének és megőrzésének, a siketkultúra ápolásának, gyarapításának és átörökítésének joga.

Térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás

4. § (1) Térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatást az a magyar állampolgársággal, vagy a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező, valamint bevándorolt és letelepedett hallássérült, illetve siketvak személy vehet igénybe,

a) aki magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagy

1 A törvényt az Országgyűlés a 2009. november 9-i ülésnapján fogadta el.

b) aki fogyatékossági támogatásban részesül, vagy

c) akinek hallássérülése legalább az egyik fülön meghaladja a 60 dB-t, vagy mindkét fülön a 40 dB-t, vagy

d) akinek fogyatékossága – a BNO–10-es osztályozása szerint – egyidejűleg a H54-es és a H90-es csoportba tartozik.

(2) A térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás

a) az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott esetben az ellátást megállapító határozat,

b) az (1) bekezdés *c)* és *d)* pontjában meghatározott esetben szakorvosi igazolás, illetve szakorvos által kiadott audiogram

bemutatásával vehető igénybe.

5. § (1) Az állam által biztosított térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás időkerete évi 36 000 óra, személyenként legfeljebb évi 120 óra.

(2) Az (1) bekezdés szerinti éves személyenkénti időkereten felül az állam

a) a tanulói jogviszonnyal összefüggésben a gimnáziumban, szakközépiskolában, illetve szakiskolában tanulói jogviszonyban álló személy részére tanévenként 120 óra,

b) a hallgatói jogviszonnyal összefüggésben a felsőoktatási hallgatói jogviszonyban álló személy részére szemeszterenként 60 óra,

c) a képzéssel összefüggésben a felnőttképzésben részt vevő személy részére képzésenként a képzés óraszáma 20 százalékának megfelelő mértékű

térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatást biztosít.

6. § (1) A fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott közalapítvány (a továbbiakban: Közalapítvány) a térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatást az 5. §-ban meghatározott időkerettel való gazdálkodás, valamint a finanszírozás tekintetében ellenőrzi. A térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatásról – az 5. §-ban meghatározott időkerettel való gazdálkodás, valamint a finanszírozás ellenőrzése céljából – a Közalapítvány nyilvántartást vezet. A nyilvántartásban szereplő személyes adatok adatkezelője és adatfeldolgozója a Közalapítvány.

(2) A nyilvántartás tartalmazza

a) a térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatást igénybe vevő személy természetes személyazonosító adatait, lakcímét,

b) a térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatást megalapozó – 4. § (1) bekezdése szerinti – körülményt,

c) a térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatást igénybe vevő személy által felhasznált óraszámra vonatkozó adatot, valamint annak megjelölését, hogy az igénybevétel a tanulói, hallgatói jogviszonnyal, illetve a felnőttképzéssel összefüggésben történt-e,

d) a jelnyelvi tolmács, illetve tolmácsszolgálat megnevezését és elérhetőségeit, a tolmácsolás helyét, időpontját és időtartamát, továbbá a tolmácsolás típusát.

(3) A nyilvántartás részére a (2) bekezdésben foglalt, a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevevője által rendelkezésre bocsátott adatokat a tolmácsszolgáltatást nyújtó jelnyelvi tolmácsszolgálat továbbítja. A jelnyelvi tolmácsszolgálat a tolmácsszolgáltatási tevékenysége ellátásához jogosult a (2) bekezdés szerinti adatok kezelésére. A jelnyelvi tolmácsszolgálat részére a Közalapítvány a nyilvántartásból a (2) bekezdés *a)* és *c)* pontjában meghatározott adatokat elektronikus adatkapcsolat keretében továbbítja.

(4) A Közalapítvány a nyilvántartásban szereplő adatokat személyazonosításra alkalmatlan módon statisztikai célra is felhasználhatja, illetve azokból statisztikai célra adatot szolgáltathat.

(5) A nyilvántartásban szereplő adatokat a Közalapítvány 5 évig kezeli, ezt követően az adatokat törli a nyilvántartásból. A jelnyelvi tolmácsszolgálat a (2) bekezdésben foglalt adatok kezelésére a térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás időtartamára jogosult.

A jelnyelvi tolmácsszolgálat

7. § (1) A térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás az állam által finanszírozott jelnyelvi tolmácsszolgálatoknál (a továbbiakban: jelnyelvi tolmácsszolgálat) – a 4. § (2) bekezdése szerinti dokumentumok bemutatásával – vehető igénybe.

(2) A jelnyelvi tolmácsszolgálat magyar jelnyelven, valamint speciális kommunikációs rendszerek alkalmazásával nyújt tolmácsszolgáltatást.

(3) A térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevétele esetén a hallássérült, illetve siketvak személy a jelnyelvi tolmácsszolgálatoknál – a jelnyelvi tolmács egyetértésével – szabadon választhat jelnyelvi tolmácsot.

(4) Az e törvényben nem szabályozott esetekben a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás térítés ellenében vehető igénybe.

Jelnyelvi Tolmácsok Országos Névjegyzéke

8. § (1) Jelnyelvi tolmácsolási tevékenységet

a) a térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás,

b) a közszolgáltatási tevékenység, valamint

c) a 10. § (4) bekezdése szerinti szóbeli vizsgák

során csak az folytathat, aki büntetlen előéletű, a tolmácsolási tevékenység tekintetében nem áll foglalkoztatástól eltiltás hatálya alatt, továbbá rendelkezik az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott szakmai képesítéssel és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti jelnyelvi tolmácsolási tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a Jelnyelvi Tolmácsok Országos Névjegyzékét (a továbbiakban: Névjegyzék) vezető hatóságnak bejelenteni. A bejelentésben meg kell jelölni a bejelentő természetes személyazonosító adatait.

(3) A Névjegyzéket vezető hatóság a jelnyelvi tolmácsolási tevékenység végzésére jogosult, (2) bekezdés szerinti bejelentést tevő személyekről nyilvántartást vezet.

(4) A Névjegyzék tartalmazza a jelnyelvi tolmács

a) természetes személyazonosító adatait,

b) értesítési címét,

c) hozzájárulása esetén egyéb elérhetőségét (telefonszám, e-mail cím),

d) szakképzettségének, szakképesítésének, illetve részszakképesítésének megnevezését, az erről kiállított oklevél, bizonyítvány számát, a kiállítás helyét és időpontját, a kiállító intézmény megnevezését,

e) tevékenységének leírását (kompetenciáját),

f) által vállalt tolmácsolási típusokat,

g) Névjegyzékbe történő felvételének időpontját.

(5) A Névjegyzékben szereplő adatokból a Névjegyzéket vezető hatóság a honlapján közzéteszi a jelnyelvi tolmács

a) nevét,

b) értesítési címét,

c) egyéb elérhetőségét, ha hozzájárult annak közzétételéhez,

d) szakképzettségének, szakképesítésének, részszakképesítésének megnevezését,

e) tevékenységének leírását (kompetenciáját),

f) által vállalt tolmácsolási típusokat.

(6) Törölni kell a Névjegyzékből annak a jelnyelvi tolmácsnak az adatait, aki a törlést kéri, vagy aki a büntetlen előéletre vonatkozó feltétellel már nem rendelkezik, vagy a tolmácsfoglalkozás gyakorlásától eltiltás hatálya alatt áll. A Névjegyzékből törölt jelnyelvi tolmácsok adatait a Névjegyzéket vezető hatóság elkülönítetten kezeli.

(7) A Névjegyzéket vezető hatóság a (6) bekezdés szerinti kizáró feltétel fennállását bármikor ellenőrizheti, felhívására a Névjegyzékbe bejelentkező, vagy az abban szereplő jelnyelvi tolmács hatósági bizonyítvánnyal igazolja, hogy vele szemben nem áll fenn kizáró feltétel.

(8) A hatósági bizonyítványban foglalt adatokat a Névjegyzéket vezető hatóság az ellenőrzés lefolytatásáig, vagy ha az ellenőrzés alapján a jelnyelvi tolmács adatainak a Névjegyzékből való törlésére kerül sor, a törlési eljárás jogerős befejezéséig kezelheti.

(9) A Névjegyzéket vezető hatóság az adatokat a Névjegyzékből való törlést követő 5 évig kezeli, ezt követően az adatokat törli. A Névjegyzékből való törlést követően a Névjegyzéket vezető hatóság – adatigénylésre – a jelnyelvi tolmács tevékenységével összefüggő büntetőeljárásban az eljárás lefolytatásához a nyomozó hatóságnak, az ügyészségnek és a bíróságnak szolgáltat adatot.

(10) A Névjegyzékbe történő felvételért a külön jogszabályban meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

Titoktartási kötelezettség

9. § (1) A jelnyelvi tolmácsot a tevékenységével összefüggésben tudomására jutott adatok, tények, információk vonatkozásában titoktartási kötelezettség terheli, e kötelezettsége tevékenységének megszűnése után is megmarad.

(2) A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik arra az esetre, ha ez alól a hallássérült, illetve siketvak személy felmentést adott, vagy jogszabály az adat, tény, információ szolgáltatásának kötelezettségét írja elő.

Finanszírozási szabályok

10. § (1) A térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatáshoz, valamint a jelnyelvi tolmácsszolgálatok működéséhez szükséges forrást a mindenkori költségvetési törvény tartalmazza. A térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás finanszírozása a Közalapítvány útján történik.

(2) A jelnyelvi tolmácsszolgálatok működését az állam – a külön jogszabályban meghatározott pályázati rend szerint kiválasztott – fenntartókkal kötött finanszírozási szerződések útján támogatja.

(3) Közszolgáltatási tevékenység esetén a jelnyelvi tolmácsolás költségét a tevékenységet végző, illetve a szolgáltatást nyújtó szerv, szervezet vagy intézmény viseli.

(4) A közoktatásról szóló törvény, a szakképzésről szóló törvény, a felsőoktatásról szóló törvény és a felnőttképzésről szóló törvény alapján megszervezett szóbeli vizsgák során a jelnyelvi tolmácsolás költségét a vizsgát szervező intézmény viseli.

A jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszerek elsajátítására vonatkozó szabályok

11. § A hallássérült, illetve siketvak személy számára biztosítani kell, hogy a magyar jelnyelvet, illetőleg az egyéni szükségleteinek leginkább megfelelő speciális kommunikációs rendszereket elsajátítsa, és azokat használja.

12. § (1) A hallássérült, illetve siketvak gyermekek, tanulók számára létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben (a továbbiakban: gyógypedagógiai intézmény) az óvodai nevelés során, valamint az iskolai nevelés-oktatás előkészítő évfolyamától kezdődően a siket vagy siketvak gyermek számára a magyar jelnyelv vagy speciális kommunikációs rendszer oktatása kötelező.

(2) Az óvodai nevelés, illetve iskolai nevelés és oktatás során a magyar jelnyelv vagy speciális kommunikációs rendszer oktatását meg kell szervezni

a) a gyógypedagógiai intézményben az (1) bekezdésbe nem tartozó hallássérült,

b) a gyógypedagógiai intézmény körén kívül eső nevelési-oktatási intézményben a hallássérült vagy siketvak

gyermek, tanuló számára, amennyiben a szülő (gyám) ezt írásban kezdeményezi az intézmény vezetőjénél. A magyar jelnyelv elsajátításának megszervezésére és finanszírozására a Kormány rendeletében meghatározottak szerint kerül sor.

(3) A magyar jelnyelv oktatását kizárólag jelnyelv szakos pedagógus végezheti.

(4) A speciális kommunikációs rendszerek oktatását látássérültek pedagógiája vagy hallássérültek pedagógiája szakos gyógypedagógus végezheti.

13. § A Közalapítvány – a gyógypedagógiai intézmény által továbbított írásbeli kezdeményezés alapján – a gyógypedagógiai intézmény bevonásával magyar jelnyelvi vagy speciális kommunikációs tanfolyamot szervez legalább 5 szülő (gyám) részére, ha

a) a korai fejlesztésben és gondozásban részesülő, illetve

b) az óvodai nevelésben részt vevő, illetve a tanulói jogviszonyban álló

hallássérült vagy siketvak gyermekek szülei (gyámjai) írásban kezdeményezik a gyógypedagógiai intézmény vezetőjénél.

A hallássérült gyermekek oktatására vonatkozó egyes szabályok

14. § (1) A hallássérült gyermek a szülője (gyámja) döntésétől függően bilingvális vagy auditív-verbális módszerrel folyó korai fejlesztésben és gondozásban vehet részt.

(2) A szülő (gyám) az (1) bekezdés szerinti döntéséről legkésőbb a tanévkezdést megelőző 90. napon írásban nyilatkozik.

(3) A gyógypedagógiai intézmény az óvodai nevelést, iskolai nevelést-oktatást bilingvális módszerrel is köteles biztosítani azon hallássérült vagy siketvak gyermek számára, akinek szülője (gyámja) ezt írásban kezdeményezi.

(4) A bilingvális módszerrel történő korai fejlesztést és gondozást, óvodai nevelést, iskolai nevelést és oktatást olyan, a közoktatásról szóló törvény 17. §-ában foglalt képesítésű személy végezhet, aki egyúttal felsőoktatás keretében jelnyelv szakos képzettséget vagy felsőoktatási intézményben szervezett, a bilingvális oktatásra felkészítő szakirányú továbbképzés során szakirányú szakképzettséget szerzett.

(5) A közoktatásról szóló törvény szerinti szakértői és rehabilitációs bizottság tájékoztatást nyújt a szülő (gyám) számára a bilingvális, valamint az auditív-verbális oktatási módszerekről.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény módosítása

15. § A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 4. § *h)* pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„h) egyenlő esélyű hozzáférés:

ha) a szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele – az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető,

hb) az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók,

hc) az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.”

16. § A Fot. 6. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„6. § A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak.”

17. § A Fot. 12. §-a az alábbi (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az orvos – vagy az általa megbízott egyéb egészségügyi dolgozó – a kiskorú személy fogyatékosságának megállapításakor a szülőt (gyámot) haladéktalanul tájékoztatja az igénybe vehető ellátásokról és fejlesztési lehetőségekről. Az ezzel kapcsolatos tájékoztató kiadásáról a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter gondoskodik.”

18. § A Fot. 13. §-a az alábbi (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékosságát megállapították.”

Az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény módosítása

19. § Az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény 8. §-a az alábbi (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A képviselő az Országgyűlés ülésén, az Országgyűlés bizottságainak ülésén, továbbá a bizottsági elnöki értekezleten a magyar jelnyelvet, illetőleg az általa választott speciális kommunikációs rendszert használhatja. A magyar jelnyelv, valamint a választott speciális kommunikációs rendszer használatának valamennyi költségét az Országgyűlés biztosítja.”

Az Európai Parlament magyarországi képviselőinek jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény módosítása

20. § Az Európai Parlament magyarországi képviselőinek jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény 15. §-a az alábbi (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A képviselő – a 16. § (1) és (2) bekezdése szerinti jogainak gyakorlása során – a magyar jelnyelvet, illetőleg az általa választott speciális kommunikációs rendszert használhatja. A magyar jelnyelv, valamint a választott speciális kommunikációs rendszer használatának valamennyi költségét az Országgyűlés biztosítja.”

A helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény módosítása

21. § A helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény az alábbi új 12/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása

12/A. § (1) Az önkormányzati képviselő a képviselő-testület, illetve a képviselő-testület bizottságának ülésén a magyar jelnyelvet, illetőleg az általa választott speciális kommunikációs rendszert használhatja.

(2) A magyar jelnyelv, valamint a választott speciális kommunikációs rendszer használatának valamennyi költségét az önkormányzat biztosítja.”

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása

22. § A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 60. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője hallássérült, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni, vagy a meghallgatás helyett a jelen lévő hallássérült írásban is nyilatkozatot tehet. Ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni. Ha a jelen lévő ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője beszédfogyatékos, kérésére a meghallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.”

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosítása

23. § A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 62. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Ha a meghallgatandó személy hallássérült, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell kihallgatni, vagy a kihallgatás helyett írásban is nyilatkozatot tehet. Ha a meghallgatandó személy siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell kihallgatni. Ha a meghallgatandó személy beszédfogyatékos, kérésére a kihallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása

24. § A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 46. § *c)* pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[A büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, ha]

„*c)* a terhelt hallássérült, siketvak, vak, beszédképtelen vagy – a beszámítási képességére tekintet nélkül – kóros elmeállapotú,”

25. § A Be. 114. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Ha a kihallgatandó személy hallássérült, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell kihallgatni, vagy a kihallgatás helyett írásban is nyilatkozatot tehet. Ha a kihallgatandó személy siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell kihallgatni. Ha a kihallgatandó személy beszédfogyatékos, kérésére a kihallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.”

26. § A Be. 318. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) A perbeszédek, felszólalások, illetve a viszonválaszok után, ha a vádlott hallássérült, kérésére lehetőséget kell biztosítani számára a jegyzőkönyv elolvasására.”

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosítása

27. § A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 184. § (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) A hallássérült személyt kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni, illetve kihallgatni, vagy a meghallgatás, illetve kihallgatás helyett írásban is nyilatkozatot tehet. Ha a meghallgatandó személy siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni, illetve kihallgatni. A beszédfogyatékos személy kérésére a meghallgatás, illetve kihallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.”

A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény módosítása

28. § A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 127. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„127. § A közjegyzői okirat készítésekor

a) a hallássérült személy kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével vagy írásban;

b) a siketvak személy kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével;

c) a beszédfogyatékos személy kérésére írásban

kommunikálhat.”

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény módosítása

29. § A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 13. § (3) bekezdés *d)* pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

[Mentes a sorozás alól, aki]
„d) siket, nagyothalló vagy beszédfogyatékos,”

A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény módosítása

30. § A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény 2. Címe az alábbi 8/A. §-sal egészül ki:
„8/A. § (1) A közszolgálati, illetve az országos televíziós műsorszolgáltató – a szakosított műsorszolgáltató kivételével – köteles biztosítani, hogy a műsorszolgáltatása során
a) valamennyi közérdekű közlemény, illetve – amennyiben a műsorszám jellegéből más nem következik – hírműsorszám,
b) a filmalkotás, valamint a 2. § 19. pontjának *e)* alpontjában meghatározott és a fogyatékos személyek számára készített közszolgálati műsorszám naptári naponként
ba) a 2010. évben legalább két órán keresztül,
bb) a 2011. évben legalább négy órán keresztül,
bc) a 2012. évben legalább hat órán keresztül,
bd) a 2013. évben legalább nyolc órán keresztül,
be) a 2014. évben legalább tíz órán keresztül,
bf) a 2015. évtől teljes egészében
magyar nyelvű felirattal vagy jelnyelvi tolmácsolással is elérhető legyen.
(2) A feliratozással, illetve jelnyelvi tolmácsolással megkezdett műsorszámot a műsorszolgáltató annak teljes időtartama alatt – a műsorszám egységét nem sértve – 6 óra és 24 óra közötti időszakban köteles feliratozni, illetve jelnyelvi tolmácsolással ellátni.”

Záró rendelkezések

31. § (1) Ez a törvény – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – 2010. július 1-jén lép hatályba.
(2) Az 1. §, 2. § *a)–e)* pontja, a 3–7. §, a 9. §, a 10. § (3) és (4) bekezdése, a 11. §, valamint a 15–29. § 2011. január 1-jén lép hatályba.
(3) A 2. § *f)* és *g)* pontja, valamint a 12–14. § 2017. szeptember 1-jén lép hatályba.
(4) 2011. január 1-jén hatályát veszti a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 124. § *c)* pontjában a „süket vagy süketnéma,” és a 126. § (3) bekezdésében a „süket vagy süketnéma,” szövegrész.
(5) 2011. január 1-jén
a) az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 13. § (8) bekezdésében a „jeltolmácsot” szövegrész helyébe a „jelnyelvi tolmácsot”;
b) a Be.
ba) 250. § (1) bekezdésében a „süket, és tolmács” szövegrész helyébe a „hallássérült, és jelnyelvi tolmács”,
bb) 339. § (2) bekezdésében a „süket, néma” szövegrész helyébe a „hallássérült, beszédfogyatékos”;
c) a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény 17. § (2) bekezdésében a „süket” szövegrész helyébe a „hallássérült” szövegrész lép.
(6) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg
a) a Névjegyzéket vezető hatóság kijelölésére vonatkozó rendelkezéseket,
b) a jelnyelv oktatásának megszervezésére és finanszírozására vonatkozó
részletes szabályokat.
(7) Felhatalmazást kap a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg
a) a jelnyelvi tolmácsszolgálatok pályáztatásával összefüggő szabályokat és a térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás finanszírozására vonatkozó részletes szabályokat,

b) a térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevételének részletes szabályait, továbbá

c) az e törvény szerinti jelnyelvi tolmácsolási tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a tevékenység bejelentésének és a jelnyelvi tolmácsolási tevékenységet folytatók Névjegyzékének személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, a bejelentésre és a Névjegyzék vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat.

(8) Felhatalmazást kap a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértésben rendeletben állapítsa meg a Névjegyzékbe történő felvételért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjra vonatkozó részletes rendelkezéseket.

Melléklet a 2009. évi CXXV. törvényhez

Speciális kommunikációs rendszerek

a) taktilis jelnyelv: a jelnyelvi jelek átadása kéz a kézbe történő jeleléssel, mely esetben az üzenet közlője a siketvak személy keze alatt jelel;

b) jelesített magyar nyelv: olyan mű nyelvrendszer, amely a magyar nyelv nyelvtani eszközeit használja fel; hangzó vagy nem hangzó artikulálás kíséri; az egyes magyar szavak kifejezésével egyidejűleg, a kéz mozdulatainak és pozitúrájának segítségével jelennek meg a magyar nyelv megfelelő jelei;

c) ujjábécé: a kéz ujjainak és tenyerének formálásával, valamint azok pozíciójának segítségével jeleníti meg a magyar ábécé egyes betűit; az ujjábécé a magyar jelnyelv és a jelesített magyar nyelv szerves része; olyan idegen eredetű szavak betűzéséhez, illetve szakkifejezések és fogalmak jelelésére használják, amelyeket a magyar jelnyelv nem tud megfelelően kifejezni;

d) daktil tenyérbe jelelése: a magyar daktil ábécé kézjeleit, ami a kéz ujjainak és tenyerének formálásával, valamint azok pozíciójának segítségével jeleníti meg a magyar ábécé egyes betűit, a közlő fél, az információt befogadó személy tenyerének érintésével, jól érzékelhető és differenciálható módon adja át az információkat;

e) magyar nyelvű beszéd vizualizálása: az egyes magyar szavak szájjal történő, tisztán érzékelhető artikulálása, amely lehetővé teszi vagy megkönnyíti a hangzó beszédnek szájról történő leolvasását azon személy számára, aki a magyar nyelvet elsajátította és kommunikációs eszközként a szájról olvasást részesíti előnyben;

f) magyar nyelvű, hangzó beszéd írásba foglalása: a beszédnek írásos formába történő átalakítása reális időben, az igényeknek megfelelően – szükség szerint – nagyobbított betűkkel vagy Braille-írással;

g) Lorm-ábécé: olyan tenyérérintéses ábécé, amely meghatározott mozdulatok és érintési formák segítségével rajzolja a közlést fogadó személy tenyerébe és ujjaira az egyes betűket;

h) tenyérbe írás: a nyomtatott magyar nagybetűknek általában a közlést fogadó személy tenyerébe történő írása;

i) Braille-írás: speciális, kitapintható írásmód, amelyben a betűket, számokat és írásjeleket a papír síkjából kiemelkedő, hatpontos rendszerben elhelyezett pontok alkotják;

j) Braille-írás taktilis formája: a magyar ábécé betűinek érintéses formájú ábrázolása a közlést fogadó személy kezének két ujján, illetve kezeinek több ujján, a Braille írás kódolt jelrendszerének segítségével;

k) Tadoma vibrációs módszer: a hangzó beszédnek a beszélő személy hangszálai rezgésének, továbbá alsó állkapcsa és ajkai mozgásának, valamint arcának tapintása általi érzékelése.

TARTALOMJEGYZÉK

2009. évi CXXV. törvény ---- 1
a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról ---- 1
Általános rendelkezések ---- 1
Térítésmentes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás ---- 1
A jelnyelvi tolmácsszolgálat ---- 3
Jelnyelvi Tolmácsok Országos Névjegyzéke ---- 3
Titoktartási kötelezettség ---- 4
Finanszírozási szabályok ---- 4
A jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszerek elsajátítására vonatkozó szabályok ---- 4
A hallássérült gyermekek oktatására vonatkozó egyes szabályok ---- 5
A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény módosítása ---- 5
Az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény módosítása ---- 6
Az Európai Parlament magyarországi képviselőinek jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény módosítása ---- 6
A helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény módosítása ---- 6
A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény módosítása ---- 6
A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosítása ---- 7
A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása ---- 7
A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosítása ---- 7
A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény módosítása ---- 7
A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény módosítása ---- 7
A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény módosítása ---- 8
Záró rendelkezések ---- 8
Melléklet a 2009. évi CXXV. törvényhez ---- 9
Speciális kommunikációs rendszerek ---- 9